

РЕШЕНИЕ

№ 49

гр. Стара Загора, 09.02.2026 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

ОКРЪЖЕН СЪД – СТАРА ЗАГОРА, VIII ГРАЖДАНСКИ СЪСТАВ, в публично заседание на тринадесети януари през две хиляди двадесет и шеста година в следния състав:

Председател: Веселина К. Мишова

при участието на секретаря Катерина Ив. Маджова

в присъствието на прокурора М. Д. И.

като разгледа докладваното от Веселина К. Мишова Гражданско дело № 20255500100148 по описа за 2025 година

Предявен е иск по чл. 26, ал. 1 ЗОДОВ за присъждане на обезщетение за неимуществени вреди от нарушение на правото на разглеждане и решаване на дело в разумен срок.

Ищецът Г. Н. Г. твърди в исковата си молба, че на 28.02.2024 г. срещу него било образувано НОХД №1245/2024 г. по описа на Районен съд - Пловдив по обвинителен акт на Районна прокуратура - Стара Загора за извършени престъпления по чл. 144, ал. 3 вр. ал. 1 вр. чл. 26, ал. 1 от НК; чл. 143, ал. 1 от НК и чл. 131, ал. 1, т. 5 и т. 9 вр. чл. 129 ал. 2 вр. ал. 1 от НК. Делото било разглеждано в състав от един съдия и двама съдебни заседатели, а именно съдия Д.П.П. и съдебни заседатели Т.Д. и Р.А.. През цялото време на разглеждане на делото той бил с мярка за неотклонение „задържане под стража“ и имал качеството подсъдим една година. По време на последното съдебно заседание по делото, проведено на 23.01.2025 г., от страна на защитата му било направено искане на основание чл. 29, ал. 2 вр. ал. 1 НПК за отвод на съдебния заседател Р.А. поради наличие на основания за съмнения в нейната безпристрастност и непредубеденост. Те произтичали от изтекли в медиите публикации от профила на съдебния заседател в социалната мрежа „Фейсбук“, свързани с широкия обществен отзвук, който предизвикал случаят с пострадалата Д.М.. Въпросните публикации касаели сцени от протестите, които се случвали на територията на България тогава. Съдебният заседател, който бил и член на политическа партия „ГЕРБ“ и кандидат за общински съветник и народен представител, бил изразил отношението си към насилието над жени и обобщено погледнато е бил член на партия, инициирала

законодателни промени във връзка с насилието над жени, породени именно от конкретния случай. Отделно от това Р.А. активно е харесвала много от публикациите, свързани с общественото недоволство спрямо ищеца. Съдебната заседателка е участвала в протестите, снимала е тези свои участия, взимала е становища и отношение под формата на коментари под снимки на пострадалата Д.М., споделяла е нейни снимки. Цялата й тази активност датирала още от началото на наказателното производство - от неговата досъдебна фаза.

Ищецът твърди, че другата съдебна заседателка Т.Д. също е политически ангажирано лице, макар и с друга политическа партия, а именно „Изправи се, България“. Известен факт било, че политическото мото на платформата на тази политическа партия с водач М.М. било именно насилието над жени и законът за домашното насилие. Ищецът счита, че предвид изразеното лично отношение към него били напълно обосновани съмненията относно безпристрастността и непредубедеността на съдебния състав, поради което бил отправил искане по реда на чл. 29, ал. 2 вр. ал. 1 НПК за отвод на целия състав.

С определение от 23.01.2025 г. съдът се отвел от разглеждане на делото. Ищецът счита, че основанията за самоотвод на състава са били налице още от образуване на делото. Въпреки това, в продължение на година съдебният състав е извършвал действия и е събирал доказателства, а през цялото това време той е бил задържан. Ищецът счита, че съдебният състав е бил незаконен. Субективните действия на членовете му се превърнали в причина делото да бъде забавено цяла година, след което то ще започне от начало и ще бъдат повторени всички действия от нов съдебен състав. Отводът е направен 11 месеца след започване на делото, след проведени множество съдебни заседания, по време на които са разпитани значителен брой свидетели, изслушани са множество експертни заключения, четени са показания, правени са доказателствени искания, събирани са доказателства. Счита, че забавянето в съдебната фаза на наказателното производство при първото разглеждане на делото се дължи на неправомерни действия от страна на съда.

Съгласно разпоредбата на чл. 26, ал. 1 от ЗОДОВ държавата отговаря за вредите, причинени на граждани и юридически лица от нарушение на правото на разглеждане и решаване на делото в разумен срок съгласно чл. 6, § 1 от ЕКЗПЧОС. Счита, че е налице оборима презумпция, че всяка неразумна продължителност на производството води до причиняване на неимуществени вреди, като обичайните такива са свързани с обстоятелството, че за дълъг период от време, лицето е поставено в ситуация да изпитва притеснения и безпокойство, накърнено му било чувството за справедливост, нуждата от доверие в институциите и сигурността, че те ще си свършат по най-добрия начин работата. Счита, че периодът от образуване на НОХД №1245/2024 г. по описа на Районен съд Пловдив до настоящия момент се е отразил изключително неблагоприятно върху общото му психоемоционално състояние. Той се чувствал оскърбен, унижен и потиснат от забавеното

правосъдие и от факта, че в продължение на година е задържан, а делото му е гледано от незаконен състав, което вече се превръща в повод за удължаване на задържането му. Искането му за изменение на мярката му за неотклонение не било уважено от новия съдебен състав. Твърди, че се чувства напълно безсилен, жертва на неправомерните действия на съда. Сериозно били накърнени както честта и достойнството му, така и чувството му за справедливост. Освен това, едва година е изключително дълъг период предвид обстоятелството, че има малко дете и е лишен от възможността да се грижи за него. Счита, че справедливо обезщетение за неимуществени вреди, които е претърпял, се явявала сумата от 50 000 лв. (сега 25 564,59 евро), от които претендира частично 25 500 лв. (сега 13 037,94 евро). Иска съдът да постанови решение, с което да осъди ответника да му заплати тази сума, заедно със законната лихва, считано от датата на исковата молба.

Ответникът Районен съд - Пловдив оспорва иска. Оспорва всички твърдения в исковата молба досежно съображенията на ищеца за наличие на предпоставките за ангажиране на отговорността му, свързани със забава при разглеждане или решаване на производството, причинена от съда, както и тези, отнасящи се до търпени от ищеца вреди, произтичащи от действията или бездействията му.

Ответникът счита, че искът е недопустим, защото ищецът не е подал заявление за нарушено право на разглеждане и решаване на делото му в разумен срок до Министерство на правосъдието за определяне на обезщетение по случая, а приключилата административна процедура по реда на глава IIIa ЗСВ била задължителна процесуална предпоставка за предявяване на иска според чл. 8, ал. 2 от ЗОДОВ.

Ответникът счита, по отношение на задържането на ищеца, че няма спор по обстоятелството, че до предявяване на иска, той, в качеството си на подсъдим по НОХД № 1245/2024 г., е с мярка за неотклонение „задържане под стража“, която е продължила около една година. Твърди, че на три пъти районният съд е променял най-тежката мярка за неотклонение на подсъдимия в по-лека, но след протести на прокуратурата, въззивната инстанция е отменяла акта на първоинстанционния съд и е постановявала отново задържане на лицето. Затова счита, че мярката за неотклонение на подсъдимия, касаеща задържането му, се явява следствие от актовете на друг съд и в тази връзка не може да носи отговорност за продължаването ѝ.

Ответникът твърди, че в момента, в който от защитата на ищеца е направено искането на отвод, на съдията докладчик са станали известни обстоятелствата около съдебния заседател. Съставът си е направил отвод. До този момент, в продължение на около една година от страна на защитата не били наведени съмнения в непристрастността на състава, разглеждащ делото, въпреки твърденията, че още преди започване на делото в съдебната му фаза по отношение на единия съдебен заседател били налице основателни съмнения в нейната непредубеденост. По този начин самият ищец изцяло бил допринесъл за това делото да се разглежда една година от съдебен състав, за

който той е знаел, че съществуват обстоятелства, въз основа на които е можел да формира съмнения относно обективността му, но не го е направил в първия възможен момент, а е изчакал изминаването на съответен период от време, за да поиска отвода. Забавено разглеждане на делото би имало, ако още в разпоредителното заседание, когато са били налице същите публикации от Фейсбук в профила на съдебния заседател, е бил поискан отвод на състава, но той не го е дал и го е направил една година по-късно. Твърди, че отводът бил направен веднага, след като е бил поискан и аргументиран именно с тези съмнения на защитата на ищеца, известни ѝ от самото начало на делото. Затова счита, че забавата, мотивирана с отвода, се дължи единствено на поведението на ищеца, той сам е допринесъл за продължилото производство.

Ответникът твърди, че съдебният състав не е бил незаконен, защото той е определен по надлежния ред, без да са налице нарушения в системата за случаен избор на съдия или на съдебни заседатели.

Ответникът счита, че едногодишният срок като продължителност на производството от образуването му до подаване на настоящата искова молба не е по-голям от обичайното, нито пък обосновава нарушаване на разумния срок. По делото са извършени редица процесуални действия - разпитани са много свидетели, изслушани са различни експертни заключения, четени са показания, подсъдимият е изправен на съд за три обвинения и др. Проведените множество съдебни заседания са били свързани с процесуални действия по събиране на доказателствата и са били насочени към разкриване на обективната истина, във връзка с произнасяне на искания от страните. Именно големият обем на доказателствения материал обуславя фактическата и правна сложност на делото, която е обективен критерий за продължителността на производството. Отделно, в хода на производството съдът е използвал всички възможни процесуални способности, за да обезпечи и осигури нормална продължителност на производството. Липсвало необосновано забавяне от страна на районния съд, който се е произнасял в рамките на законоустановените срокове, отлагал е делото в разумни срокове за следващо съдебно заседание, уважавал е доказателствените искания на страните, като и по своя инициатива е допускал нови с цел обективност на процеса. Затова счита искът за неоснователен. В случай на евентуалност, ако съдът приеме, че претенцията за неимуществени вреди все пак е основателна, иска тя да бъде намалена като прекомерна. Счита твърденията за неимуществени вреди за недоказани – не били ангажирани никакви доказателства в тази връзка. Счита, че няма и как да се презюмират всички описани от ищеца душевни болки, страдания и дискомфорт, които бил претърпял от продължаването на процеса, защото всички те подлежат на доказване по делото, а не се следват автоматично. Счита, че нито се навежда каквато и да е причинна връзка, нито се доказва наличието на подобна обусловеност, а това следва да е задължително, за да се прецени дали и до каква степен е налице зависимост между съответно поведение на съдебния състав и настъпилия негативен резултат от него в личната сфера на ищеца. Иска се съдът да постанови

решение, с което да отхвърли иска. В случай на евентуалност по отношение на иска за неимуществени вреди - при уважаване на претенцията спрямо Районен съд - Пловдив, иска да бъде намален размерът на търсеното обезщетение до минимум.

Становището на Прокуратурата на Р България е, че искът е неоснователен и недоказан и следва да бъде отхвърлен.

Съдът, като прецени доказателствата по делото, становищата на страните, въз основа на приложимото право приема следното:

По делото не е спорно, че ищецът Г. Н. Г. е подсъдим по НОХД № 1245/2024 г. по описа на Районен съд – Пловдив, образувано по обвинителен акт за престъпления по чл.144, ал.3 във връзка с ал.1, във връзка с чл.26, ал.1 НК; по чл.143, ал.1 НК и по чл.131, ал.1, т.5 и т.9 във връзка с чл.129, ал.2, във връзка с ал.1 НК. Не е спорно, че по отношение на него е взета мярка за неотклонение „Задържане под стража“. Обвинителният акт е бил внесен за разглеждане в съда на 28.02.2024 г. Делото е било разпределено на съдия Д.П.П. още същия ден. За съдебни заседатели са били определени Т.Д. и Р.А..

Видно от приложеното на електронен носител наказателно дело, на следващия ден след образуването му, с разпореждане от 29.02.2024 г., делото е било насрочено за разпоредително заседание за 27.03.2024 г. На тази дата ход на делото не е бил даден по искане на защитниците на подсъдимия, адв. П. К. и адв. В.Д., които са уведомили съда, че първият е служебно ангажиран по ВНОХД № 999/2023 г. по описа на Окръжен съд – Стара Загора, а вторият е пречатван от внезапно заболяване. Съдът е приел, че неявяването на двамата защитници е по уважителни причини и е отложил делото за 17.04.2024 г., като е съобразил датите, на които защитниците са посочили, че са служебно ангажирани.

На 17.04.2024 г. е даден ход на разпоредителното заседание, въпреки възраженията на защитниците на подсъдимия, адв. К. и Д. по повод искане по чл.65 НПК за изменение на мярката за неотклонение, които съдът е намерил за неоснователни. В това с.з. защитниците са направили отвод на докладчика по делото, което искане е било отхвърлено като неоснователно. В това с.з. също така е оставено без уважение искането за изменение на мярката за неотклонение в по-лека такава. Съдът е констатирал, че в хода на досъдебното производство не са допуснати съществени нарушения за процесуалните правила, ограничили правата на подсъдимия и на пострадалата, оставил е без уважение искането за прекратяване на съдебното производство и връщането на делото на Районна прокуратура Стара Загора и е насрочил делото по общия ред за 31.05.2024 г., за 03.06.2024 г., за 05.06.2024 г. и за 26.06.2024 г., като за тези дати е разпределил разпитите на свидетелите и на вещите лица, както следва: за 31.05.2024 г. са били призовани свидетелите от номер 1 до № 10 от списъка; на 03.06.2024 г. - свидетелите от № 11 до № 20; на 05.06.2024 г. - вещите лица от № 1 до № 9 и на 26.06.2024 г. – вещите лица от № 10 до № 19. С.з. е започнало в 13,30 ч. и е продължило до 17,39 ч.

На 31.05.2024 г. е даден ход на делото, въпреки възраженията на

защитниците на подсъдимия. В това с.з. те са направили искане за отвод на докладчика, тъй като съдът бил отказал да предостави време и възможност и материалите по делото на подсъдимия, за да се запознае с тях, като са твърдели, че това е проява на предубеденост и нарушава правото на защита. Искането е било оставено без уважение и е бил даден ход на съдебното следствие. Разпитани са 6 свидетели, като преди това е бил изменен ходът на съдебното следствие, което изменение се изразява промяна на броя на свидетелите, които ще бъдат разпитани. Постановено е пострадалата да бъде разпитана в с.з. за 26.06.2024 г. в присъствието на експертите от комплексната психолого-психиатрична експертиза, а след нея – останалите свидетели, които не са били разпитани в с.з. от 31.05.2024 г. За да постанови тази промяна съдът е взел предвид и се е съгласил с доводите за защитата на подсъдимия. Освен това е било разгледано и искането на подсъдимия за промяна на мярката за неотклонение, което е било оставено без уважение. С.з. е започнало в 9,30 ч. и е приключило в 17,20 ч., като е дадена почивка за 2 ч., през което е предоставена възможност на подсъдимия да се запознае с материалите от досъдебното производство.

В с.з. от 03.06.2024 г. защитниците на подсъдимия отново са направили отвод на съдебния състав, тъй като се допускали до разпит лица, за които законът е въвел изрична забрана да бъдат свидетели. Искането е било оставено без уважение. Разпитани са били 6 свидетели, като с.з. е започнало в 9,30 ч. и е продължило до 13,17 ч.

В с.з. от 05.06.2024 г. защитниците не са дали съгласието си за промяна на хода на съдебното следствие, за да се разпитат вещите лица, които са се явили. Делото е било отложено за 26.06.2024 г. Отделно от това е определена още една дата – 08.07.2024 г. за разпит на свидетели, които не са били разпитани в с.з. от 03.06.2024 г., както и допълнителна дата - 12.09.2024 г., за евентуален разпит на свидетели и вещи лица. Датите са определени с оглед ангажиментите на защитниците на страните по делото и предвид обстоятелството, че се касае за дело със задържан, а сроковете за насрочване на тези дела са кратки. Указано е на страните, че ако са налице уважителни причини за неявяването им на посочените дати, следва да представят доказателства за това.

На 26.06.2024 г. с.з. е проведено и на него са били разпитани пострадалата и свидетели. Поради искане от страна на защитниците да не се провежда с.з. на 08.07.2024 г. съдът е отложил разглеждането на делото за 30.07.2024 г. за разпит на неявилите се свидетели. С.з. е започнало в 9,30 ч. и е приключило в 18,20 ч.

На с.з. от 30.07.2024 г. съдът е изменил мярката за неотклонение по отношение на подсъдимия в „домашен арест“; разпитал е свидетели и след като е изслушал страните относно техните ангажименти, е отложил делото за 12.09.2024 г. По отношение на неявилите се свидетели е постановено принудително довеждане. Също така са определени още дати за разглеждане на делото, а именно 06.11.2024 г. и 07.11.2024 г. С.з. е започнало в 9,30 ч. и е

приключило в 13,05 ч.

На с.з. от 12.09.2024 г. съдът е разпитал доведените принудително свидетели, изслушал е и заключението на автотехническа експертиза, назначил е друга експертиза и се е произнесъл по искането за изменение на мярката за неотклонение, която е била изменена в „парична гаранция“ в размер на 6000 лв.

На с.з. от 06.11.2024 г. съдът е изслушал заключенията на експертите, поставена е допълнителна задача на съдебномедицинската експертиза и делото е отложено за 13.12.2024 г., като е определена и резервна дата на 23.01.2025 г. На 07.11.2024 г. са изслушани заключенията на втората група експерти.

На 13.12.2024 г. с.з. не е било проведено поради заболяване на докладчика. Делото е било отсрочено за 23.01.2025 г.

В с.з. от 23.01.2025 г. не е бил даден ход на делото. Защитниците на подсъдимия са направили отвод на съдебния заседател Р.А., поради изтекли в медиите публикации от фейсбук страницата ѝ, които публикации били направени още към момента на широкия обществен отзвук, който имало във връзка с поставяне началото на производство в досъдебната му фаза. Още тогава съдебният заседател в качеството си на член на „женския ГЕРБ“ и кандидат за общински съветник и депутат бил изразил отношението си към всичко случващо се в страната именно във връзка с процеса срещу ищеца. Публикувала била активно сцени от протестите, които се случвали тогава на територията на цялата страна. Ясно изразила отношението си към насилието над жени и обобщено погледнато била член на партия, инициирала законодателни промени във връзка с насилието над жени, породени от случая. Отделно от това активно била и лайкувала много от публикациите, свързани с общественото недоволство спрямо подсъдимия. Защитниците му направили отвод и на другата съдебна заседателка – Т.Д. поради политическа ангажираност. Според тях ноторен бил фактът, че „платформата на М.М., политическото мото е именно насилието над жени и домашното насилие“. Посочили са и това, че пристрастността и зависимостта на съдебните заседателки била афиширана и постановяването на какъвто и да е съдебен акт от състава на съда щял да бъде порочен.

В определението си съдът е приел, че съдебната заседателка Р.А. няма основания за самоотвод по чл. 29, ал. 1 и ал. 2 НПК. Същата била назначена за съдебен заседател, при което е направена проверка и са спазени всички правила по назначаването ѝ. Съответно е спазен чл. 67 от ЗСВ, тъй като тя е член на партия ГЕРБ и е член на Областното ръководство на „Жени – ГЕРБ“.

Съдът е посочил, че съдебната заседателка Т.Д. не е член на „Изправи се, България“. В този смисъл искането за отвод не било основателно в тази насока. В същото време обаче с представените публикации от страна на защитата било изразено съмнение по отношение на съдебната заседателка Р.А. по чл. 29, ал. 2 НПК, като се внасяло съмнение за предубеденост по отношение на воденото дело до момента и неговото продължение. Съдебният състав

намерил, че, за да се изключи всяко съмнение в предубеденост и безпристрастност, следва да отведе от съдебния състав съдебната заседателка Р.А.. Приел е, че това от своя страна води до съмнение и по отношение на целия съдебен състав относно бъдещите му актове в случай, че делото започне от начало, а именно актовете на докладчика съдия Д.П.. Приел е, че ще бъдат преповтаряни съдебно-следствени действия и поставени на обсъждане въпроси при разглеждане на делото от начало и ще е налице отново съмнение за предубедеността на останалите двама членове – съдебен заседател Д. и съдия П., което налага основание за отвод в цялост на съдебния състав, каквото било и искането на защитата. Позовал се е на практиката на ВКС, че щом бъде обективизирано по един обоснован начин съмнение за предубедеността на член от състава на съда, то не може да продължи разглеждането на делото, защото се поставя под съмнение обективността на съдебните актове. Затова е отвел от разглеждането на делото целия състав на съда.

На 24.01.2025 г. делото е било преразпределено, като за докладчик е бил определен съдия С.З., а за съдебни заседатели – К.В. и Й.Н.. Делото е било насрочено за разпоредително заседание за 28.02.2025 г. Няма данни до момента на приключване на съдебното дирене по делото да е постановена присъда.

Предвид на така установеното от фактическа страна съдът намира, че предявеният иск е частично основателен. Съображенията за това са следните:

Нормата на чл. 26 ЗОДОВ предоставя самостоятелен ред, по който всеки гражданин и юридическо лице може да търси отговорността на държавата и да претендира обезщетение за вреди, причинени му в резултат от нарушение на правото на разглеждане и решаване на делото в разумен срок, съгласно чл. 6, § 1 от ЕКПЧОС, независимо от вида му и от неговия изход. Този иск могат да предявят както страните в гражданско или наказателно производство, така и всички други лица, чиято правна сфера е накърнена пряко от съответното производство. Критериите, въз основа на които съдът прави преценката си дали е допуснато това нарушение, са посочени примерно в чл. 26, ал. 2, но са приложими и стандартите, установени в практиката на ЕСПЧ. Механизмът, по който се прави извод дали е спазено изискването за разумен срок е свързан с установяване на продължителността на релевантния период и след това се преценява дали този период е разумен. Разумността се оценява с оглед обстоятелствата по делото, като се търси баланс между интересите на лицето възможно най-бързо да получи решение и необходимостта от внимателно проучване и правилно провеждане на производство. При преценката си за разумността на релевантния период, съдът прилага три критерия: сложност на делото, поведение на жалбоподателя и поведение на компетентните органи. Сложността на делото се преценява съобразно естеството на фактите, които следва да бъдат установени, броя на обвиняемите и свидетелите, нуждата да се получат документи по делото, съединяването на делото с други дела, встъпването на други лица в процеса и всички други релевантни

обстоятелства. За преценката на поведението на компетентните органи голямо значение имат усилията им за ускоряване на производството. Държавата следва да организира съдебната си система по начин, щото нейните съдилища да могат да посрещнат изискванията на чл. 6 §1 от ЕКПЧОС, в това число и разглеждането и решаването на делото в разумен срок, Принципът е, че компетентните правозащитни органи са тези, от които се очаква да следят всички участници в производството да полагат максимални усилия за предотвратяване на ненужно забавяне.

В случая ищецът счита, че срокът за разглеждане на делото е нера разумен поради обстоятелството, че след отвода на съдебния състав разглеждането на делото започва отначало, респ. годината, през която делото е било разглеждано преди отвода, увеличава до нера разумност срока на разглеждане му. Това твърдение съдът намира за основателно.

Видно е от изложените по-горе факти и обстоятелства, свързани с разглеждането на делото, че от образуването на делото пред Районен съд – Пловдив (28.02.2024 г.) до отвеждането на съдебния състав (23.01.2025 г.) са изминали 11 месеца и 26 дни. През това време са проведени 11 съдебни заседания, а подсъдимият е търпял мярка за неоктлонение „Задържане под стража“. Делото е сложно както от фактическа, така и от правна страна. Ищецът е бил обвинен в извършването на три престъпления - по чл.144, ал.3 във връзка с ал.1, във връзка с чл.26, ал.1 НК; по чл.143, ал.1 НК и по чл.131, ал.1, т.5 и т.9 във връзка с чл.129, ал.2, във връзка с ал.1 НК – всички тежки по смисъла на чл.93, т.7 НК, като предвиждащи наказание „лишаване от свобода“ за повече от пет години. Както бе посочено по-горе, през релевантния период са проведени 11 съдебни заседания и всички са били продължителни. Разпитвани са множество свидетели, изслушвани са експертизи. Разрешавани са правни въпроси във връзка със съдебното следствие; разглеждани са исканията на подсъдимия за промяна на мярката за неотклонение, която са три пъти е била изменяна, но по протест на Прокуратурата определенията на първоинстанционния съд са били отменяни от Окръжен съд – Пловдив. От друга страна следва да се има предвид и широкият обществен отзвук, който случаят е придобил.

При преценка на поведението на ищеца, имащ качеството на подсъдим по посоченото наказателно дело, следва да се отчете, че от него не може да се изисква да сътрудничи активно за ускоряване на производството, което може да доведе до неговото осъждане. Негово право е да организира защитата си по начина, по който смята за най-добре, включително и да се възползва напълно от средствата, които НПК му предоставя в тази връзка. Само злоупотребата с права и недобросъвестно извършваните процесуални действия по начин, довел до забавяне на делото, могат да бъдат основание отговорността на държавата за нарушение на правото на разглеждане и решаване на дело в разумен срок да бъде изключена.

В случая съдът не констатира наличието на злоупотреба с права и проявена недобросъвестност от страна на ищеца и защитниците му и намира

за неоснователно възражението на ответника, че в продължение на около една година от страна на защитата не били наведени съмнения в безпристрастността на състава, разглеждащ делото, въпреки твърденията, че още преди започване на делото в съдебната му фаза по отношение на единия съдебен заседател били налице основателни съмнения за непредубеденост. Неоснователно се твърди, че по този начин самият ищец изцяло е допринесъл за това делото да се разглежда една година от съдебен състав, по отношение на който той е знаел, че съществуват обстоятелства, въз основа на които е можело да се формират съмнения относно обективността му, но не го е направил в първия възможен момент, а е изчакал изминаването на съответен период от време, за да поиска отвода. По делото няма доказателства, от които са се направи обоснован извод, че ищецът, респ. неговите защитници в наказателното производство, са узнали за обстоятелствата, които са изтъквали, обосновавайки искането за отвод на съдебната заседателка, още преди съдебната фаза, респ. преди провеждането на разпоредителното заседание. Тези факти и обстоятелства може да са съществували в обективната действителност, но релевантно е кога те са били узнали от ищеца или от неговите защитници. Затова няма как да не се приеме, че те са се позовали на тях, искайки отвод на съдебния състав, веднага, след като са им станали известни, т.е. към 23.01.2025 г.

По отношение преценката на поведението на ответника в качеството му на компетентния орган, с което се ангажира отговорността на държавата за причинени вреди от нарушаване на разумния срок по чл.26 ЗОДОВ, следва да се вземат предвид усилията за ускоряване на производството, но не само. В случая е безспорно, че по внесения срещу ищеца обвинителен акт е било образувано незабавно НОХД. Съдебните заседания са били провеждани ритмично, през неголеми интервали от време. Разпитите на свидетелите и вещите лица са били разпределени, като при насрочването и отлагането на делото съдът е определял няколко дати, за да обезпечи разглеждането му. От друга страна, при насрочването на делото съдът се е съобразявал със заетостта (лична и служебна) на защитниците на ищеца отново, за да обезпечи ненужното му отлагане, ако те не се явят поради ангажименти. Няма спор, че съдебният състав се е произнесъл по искането за отвод веднага, след като е било направено в с.з. от 23.01.2025 г. Няма спор и за това, че веднага делото е било преразпределено на друг докладчик.

Въпреки това обаче настоящият съдебен състав намира, че е налице забавяне на производството в съдебната фаза и то с доста голям период от време (11 месеца и 26 дни, т.е. почти година) поради причина, за която ответникът носи отговорност, а именно направеният отвод на състава на съда, вследствие на което разглеждането на делото в съдебната фаза е започнало отново.

В състава на съда са участвали един съдия и двама съдебни заседатели, за които няма спор, че са назначени по установения ред. Съгласно чл. 11 НПК, както съдиите, така и съдебните заседатели при осъществяване на своите

функции трябва да бъдат независими и да се подчиняват само на закона, което ще рече, че те трябва да се ръководят единствено от доказателствата по делото и от закона, не трябва да имат формирано лично отношение към разглежданото дело, независимо дали това отношение е резултат от предразсъдъци, от предварително формирано мнение (предубеденост) или от някаква форма на заинтересованост от изхода на делото. Само тогава съдът би бил непристрастен и може да осигури справедлив процес за участниците в производството.

При избора на едно лице за съдебен заседател, то се задължава да следва и спазва определени етични принципи и правила за поведение, регламентирани в ЗСВ и Наредбата за съдебните заседатели. Така съдебният заседател е длъжен да спазва и прилага Конституцията и законите на Република България и да осъществява дейността си, като спазва правата и основните свободи на гражданите. Съдебният заседател трябва да бъде независим и обективен, като действа по съвест и убеждение, основано на обективно, всестранно и пълно изследване на всички факти и обстоятелства по делото. Той трябва да изпълнява функциите си свободно от социални, икономически, политически и всякакви други преки или косвени влияния, като не се поддава на натиск, заплахи или стимули, независимо от техния източник. Той трябва да бъде непристрастен; да се ръководи от презумпцията, че обвиненото лице се счита за невинно до завършване на наказателното производство с влязла в сила присъда и да изпълнява функциите си без разграничение на личността, като не допускат поведение, което може да се възприеме, като привилегироване, предразположеност, предубеденост или предразсъдък и пр.

Чл.29, ал.2 НПК регламентира правото на отвод на съдебния състав, когато са налице т. нар. относителни основания за отвод. Това са различни от посочените в ал.1 установими обстоятелства, при които съдия или съдебен заседател може да се счита за предубеден или заинтересован пряко или косвено от изхода на делото. В случая такива обстоятелства са били налице по отношение на съдебната заседателка Р.А., поради което тя е била отведена. Отведени са били и съдията и другия съдебен заседател, за да се изключи всякакво съмнение в предубедеността на съдебния състав. Съдът намира, че тези относителни основания за отвод са свързани с поведение на съдебната заседателка А., което сочи на предварително формирано мнение по делото. Участвайки в митинги/протести за защита на жени, пострадали от насилие, и изразявайки мнение в социалните мрежи по този въпрос, както и конкретно по случая, означава, че тя не е непристрастна. В тази връзка следва да се има предвид обстоятелството, че поводът за протестите и активността в социалните мрежи е именно деянието, за което ищецът е обвинен. При това положение не би могло да се очаква постановяването на обективен и непристрастен съдебен акт, постановен въз основа на установените по делото факти и обстоятелства.

Без да отрича конституционно закрепеното право на съдебната

заседателка А. да се събира мирно с други граждани на събрания и манифестации, както и да изразява и разпространява своето мнение, съдът намира, че тя, следвайки етичните принципи и правила за поведение, още при определянето ѝ като съдебен заседател по делото, е трябвало да уведоми съда за наличието на обстоятелствата, свързани с участието ѝ в т. нар. протести срещу насилието над жени и в защита на пострадалата, както и за това, че е изразявала мнението си по тези въпроси в социалните мрежи, за да може съдът да вземе своевременно решение относно участието ѝ в процеса като съдебен заседател предвид безпристрастността ѝ и вероятната заинтересованост от изхода на делото. В случая това не е сторено, а основанията за отвод са били разкрити по-късно, когато разглеждането на делото е било в ход и свидетелите и голяма част от експертите са били разпитани.

Независимо дали е била отведена само съдебната заседателка А. или целия състав, предвид нормата на чл.258 НПК, е било задължително разглеждането на делото да започне отначало, което неминуемо води до забавяне на производството при разглеждането на делото в първата инстанция, като времето от 11 месеца и 26 дни съставлява доста продължителен период и винаги ще удължи неразумно срока за разглеждането на делото не само в първата инстанция, но и във всички инстанции до постановяване на окончателен съдебен акт. За този период, така както делото е било разглеждано, би могло да се очаква постановяване на присъда. Вместо това разглеждането му е започнало отначало. Всяко действие на съда, макар и извършено своевременно и законосъобразно, което налага предприемане на последващи действия и води до увеличаване на времетраенето на производството, е основание за ангажиране на отговорността на държавата. Държавата следва да организира съдебната си система по начин, така че съдилищата да могат да посрещнат изискванията на чл. 6 §1 от ЕКПЧОС, в това число и разглеждането и решаването на делата в разумен срок, като при всички случаи носи отговорност за забавянето им поради поведението на съдебната власти, в частност и поведението на съдебните заседатели.

С оглед на тези съображения съдът намира, че е налице прекомерната продължителност на производството в първата инстанция, което не се дължи на сложността на делото, а на поведението на компетентния орган в съдебното производство.

Прекрачването на границата на разумността при разглеждането на делото неизбежно води до причиняване на неимуществени вреди на ищеца под формата на стрес, отчаяние, загуба на доверие в институциите, постоянно емоционално напрежение, несигурност и пр. Неоснователно е възражението на ответника, че описаните в исковата молба вреди са недоказани. В практиката си, основана на практиката на Европейския съд по правата на човека, ВКС на Р България приема, че съществува силна, но оборима презумпция, че неразумната продължителност на съответното производство (гражданско, административно, наказателно (съдебно и/или досъдебно)

причинява неимуществени вреди, поради което поначало не е необходимо да се доказват изрично обичайните, типични неимуществени вреди, които винаги се търпят от лицата, когато производството е продължило извън рамките на разумния срок, като притеснения и безпокойство за неговото развитие и от евентуален неблагоприятен изход, накърняване на чувството за справедливост и на доверието в държавността и други подобни. В случаите когато ищецът, предявил иск по чл. 26 от ЗОДОВ, твърди да е претърпял различни по вид, характер, интензитет и размер, в сравнение с обичайните неимуществени вреди в подобни случаи (т. нар. в практиката „специфични“ вреди), той следва при условията на главно и пълно доказване да установи по делото, че те са настъпили, както и че са пряка и непосредствена последица от прекомерната продължителност на съответното производство.

Обезщетението за неимуществени вреди се определя по справедливост – чл.52 ЗЗД. Понятието не е абстрактно, а е свързано с преценка на редица конкретни обективно съществуващи обстоятелства, имащи отношение към понесените от пострадалите вреди, а именно характера и степента на увреждането, начина и обстоятелствата, при които е получено, последиците, неговата продължителност и ефектът на всички тези действия върху ищеца. В тази връзка следва да се има предвид, че не е в тежест на ищеца да доказват отделните си негативни изживявания, както бе посочено по-горе. Затова, съобразявайки важността на интереса на ищеца да получи възможно най-бързо решение; естеството и интензитета на негативните емоционални преживявания; отражението, което воденото наказателно производство е има върху психиката и начина му на живот и трайността на последиците, а и имайки предвид особеностите на настоящия случай, съдът намира, че справедливият размер на обезщетение на причинените неимуществени вреди възлиза на сумата от 500 евро. По делото няма данни забавянето на производството по наказателното дело да е предизвикало негативни изживявания, които за по-големи от обикновените. Така определената сума се дължи, заедно със законната лихва, считано от датата на исковата молба. Искът в останалата част - до размера на сумата от 13 037,94 евро, претендирана частично от сумата от 25 564,59 евро, следва да бъде отхвърлен като неоснователен.

Воден от горните мотиви, съдът

РЕШИ:

ОСЪЖДА Районен съд - Пловдив, със седалище и адрес на управление в гр. П., ***, представляван от и.ф. административен ръководител-председател И.Г.Б., ДА ЗАПЛАТИ на Г. Н. Г. от с. Б.К., ***, ЕГН *****, сумата от 500 евро (петстотин евро) на основание чл.26, ал.1 ЗОДОВ за обезщетение на претърпените от него неимуществени вреди от неспазване на разумния срок за разглеждане на НОХД № 1245/2024 г. по описа на Районен съд - Пловдив,

заедно със законната лихва върху сумата, считано от датата на исковата молба – 25.02.2025 г. до окончателното ѝ изплащане, като ОТХВЪРЛЯ като неоснователен иска, предявен като частичен от 25 564,59 евро, в останалата му част – над присъдените по 500 евро до размера на претендираните частично 13 037,94 евро.

ОСЪЖДА на основание чл.10, ал.3 ЗОДОВ Районен съд Пловдив, със седалище и адрес на управление в гр. П., ***, представляван от и.ф. административен ръководител-председател И.Г.Б., ДА ЗАПЛАТИ на Г. Н. Г. от с. Б.К., ***, ЕГН *****, сумата от 5,11 евро за заплатената държавна такса.

Решението може да бъде обжалвано пред Апелативен съд - Пловдив в двуседмичен срок от връчването му.

Съдия при Окръжен съд – Стара Загора: _____